

dr Zdzisław Markiewicz

Jak poprowadzić pracę nad pracą dyplomową?

Najważniejsze by dobrać sobie odpowiedni temat, najlepiej związany z miejscem pracy (jeżeli jest to jednostka pomocy społecznej), albo z działalnością zaprzyjaźnionej instytucji pomocy społecznej. Jest to ważne, ponieważ będziemy musieli przeprowadzić badanie ankietowe, i dobrze by było mieć wsparcie ze strony kierownictwa tej instytucji. Nie ma możliwości przygotowywania prac monograficznych.

Temat i treść pracy musi bezwzględnie oscylować wokół zagadnień organizacji i zarządzania. W schemacie pracy musi się znaleźć:

1. Wstęp, gdzie napiszemy po co w ogóle postanowiliśmy zbadać zawartą w temacie sferę, dlaczego jest to ważne z punktu widzenia organizacji i zarządzania pracą.
2. Część teoretyczna, gdzie przedstawimy przestrzeń teoretyczną dotyczącą sfery badawczej. Tutaj staramy się odwołać do autorów, teorii, z zakresu organizacji i zarządzania pracą, kierowania instytucją, ew. prakseologii, które potem przedstawiamy na gruncie praktycznym w części badawczej.
3. Część badawczą, przedmiot, cel badań, metodę, użyte narzędzie, hipotezy itd. WAŻNE: nie cytujemy definicji, ani nie przepisujemy treści z podręczników do metodologii badań. Przyjmujemy założenie, że każdy w miarę ogarnięty czytelnik tej pracy, wszystkie te definicje zna.
4. Opisujemy przebieg badań i raport.
5. Przedstawiamy wnioski, które muszą konweniować z hipotezami.
6. Na koniec postulaty. Każda praca musi zawierać jakąś refleksję, wnioski, postulaty. Coś musi wnosić. I to właśnie na końcu trzeba zawrzeć.

UWAGA. Praca nie powinna przekraczać 20 stron treści bez załączników i kart tytułowych, spisu treści itp. Liczy się jakość treści a nie ilość stron.

Poszczególne etapy pisania pracy i treść należy konsultować. Nie ściągamy ze starych prac ani z internetu, ponieważ treść, po złożeniu w dziekanacie badana jest systemem antyplagiatowym i można się niemile zdziwić tuż przed terminem obrony.

Poniżej fragmenty korespondencji mailowej jaką prowadziłem ze słuchaczami. To takie FAQ. Może coś rozjaśni i pomoże. Jeżeli pojawiają się wątpliwości zawsze można pisać maile, a w sprawach nie cierpiących zwłoki – dzwonić.

Jestem zawsze do Państwa dyspozycji, ale proszę pamiętać że nie jestem robotem, i jeżeli nie odpowiadam od razu, to znaczy że jest jakiś ważny powód zwłoki.

Sposoby realizacji wybranych, ustawowych zadań (do wyboru, np. opiekuńczych, terapeutycznych, medycznych, pielęgnacyjnych, potrzeb emocjonalnych itp.) domu pomocy społecznej w w ocenie jego mieszkańców (ew. i personelu).

Potem:

1. Wprowadzenie w temat (jakiś rys środowiskowy, lokalny odnoszący się ogólnie do potrzeb i stopnia zaspokojenia w miejscu zamieszkania- no bo przecież potrzeba zamieszkania w dps musi z czegoś wynikać). W tym miejscu też zaznaczymy, dlaczego się tym tematem zajmujemy.
2. Trochę o potrzebach starszych osób, granicach substytucji i kompensacji frustrowanych potrzeb w otoczeniu pierwotnym.
3. Elementy, zadania, dyspozycje do działania wynikające z ustaw (ale i kwestie etyczne, przynajmniej ogólnie) i sposoby działania (może też metody), kto co robi, jak robi, po co to robi i kto wymyśla to co się robi. Na koniec ważne by napisać czy ktoś to nadzoruje i jak (prowadzi superwizję) i czy prowadzona jest ewaluacja – jakaś dokumentacja...
4. No i etap badań. Trochę teorii, postawienie problemu (pytanie), hipotezy, opis grupy, narzędzie, sposób przeprowadzenia badań (metoda sondażu diagnostycznego) itd. Potem przygotowujemy kilka pytań odpowiednich do zakresu pracy, związanych z odpowiednim

obszarem (np. potrzeb emocjonalnych). By się to wszystko jakoś poskładało dobrze byłoby przygotować takie pytania, na które mogli by odpowiedzieć zarówno podopieczni jak i np. terapeuci. Np.: Nasz dom zabezpiecza wszystkie potrzeby mieszkańców i nie chcę by przychodził do mnie ktoś z zewnątrz.

Skala: Zdecydowanie Tak, Tak, Nie, Zdecydowanie Nie.

I tak dalej i tak dalej. Takie (lub preredagowane pytania zadamy obu stronom (np. wszystkim podopiecznym i wszystkim pracownikom – lub wybranej grupie (lub np. trzy strony: podopieczni, pracownicy terapii i pracownicy socjalni w jednej grupie oraz pracownicy administracji). Porównanie odpowiedzi będzie bardzo ciekawe. Jakies 5 – 7 kwestii. To jest oczywiście tylko przykład.

5. Wyniki badań (tylko statystyka, jeżeli będzie pani bardzo chciała może Pani przeprowadzić korelacje, ale nie koniecznie), wnioski i postulaty.

6. Wnioski z pracy badawczej, analiz, zestawień. Opis jak jest w świetle badań i co nam te badania dały (uzmysłowiły).

7. Postulaty. Czy ten nasz wysiłek włożony w przygotowanie pracy miał sens. Jaka płynie nauka na przyszłość, itd.

Proszę o przykład konstrukcji pracy.

Tytuł: Rola GOPS w rozwiązywaniu problemów społecznych mieszkańców gminy

Ważne żeby na samym początku (już w pierwszym rozdziale) opisać (wskazać na) elementy teoretyczne związane z zarządzaniem, organizowaniem pracy. Jest oczywiste że rozwiązywanie problemów musi być powiązane z organizacją pracy osób które się tym zajmują. Te konteksty muszą się znaleźć w opracowaniu (np. style kierowania, style rozwiązywania problemów – np. kontekst „ważny – pilny” itd)

Rozdział I. Wybrane problemy społeczne w gminie

Tutaj odwołamy się do statystyki (GUS, WUS), analizy sprawozdań OPS, i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i opiszemy kilka problemów (5-6), np. bezrobocie, alkoholizm, starość, bezdomność, niskie dochody, skutki emigracji, itp do wyboru według uznania co jest w gminie rzeczywistym problemem.

Tak też nazwiemy sobie podrozdziały (według problemów)

Rozdział II. Infrastruktura instytucjonalna i pozainstytucjonalna służąca rozwiązywaniu problemów społecznych w gminie Turawa.

Tu napiszemy co Gmina ma w dyspozycji, tj. z pewnością MOPS, ale też instytucje i organizacje działające w obszarze polityki społecznej i pomocy społecznej.

Opiszemy w skrócie ich działalność (bez szaleństwa jeżeli chodzi o OPS – tylko podstawowe zestawienie działań jakościowe i ilościowe) i jak ze sobą współpracują. Ocenimy tą współpracę (potem) zadając w badaniach kilka pytań o zakres, jakość, możliwości i perspektywy (czy czasami nie można tej współpracy pogłębić, poszerzyć, wejść w inną jakość

itd). W tej części zrobimy sobie takie podejście pod badania .

Rozdział III. BADANIA (to nie jest tytuł)

Tu opiszemy (tak jak Pani zakłada) przedmiot i cel badań (ale wpiery musimy wskazać cele badań z wyodrębnieniem teoretyczno-poznawczych i praktyczno-wdrożeniowych), problemy badawcze, hipotezy, metodę i technikę.

Ta praca nie wymaga pogłębionej analizy (ustalania zmiennych i wskaźników), wystarczy tylko statystyka.

Następnie oczywiście opiszemy w kilku zdaniach jak prowadzono badania i jakie uzyskaliśmy wyniki.

A więc: podrozdziały: najpiery cel i przedmiot badań, potem problemy, hipotezy, następnie metoda i techniki badawcze.

Kolejny rozdział (IV) to - przebieg badań i wyniki. Powinien zawierać wyniki badań, ich ocenę, odniesienie do hipotez oraz ew. postulaty i wnioski.

Ważne są słowa i sformułowania.

Zarządzanie zespołem osób zagrożonych wypaleniem zawodowym (można to rozwinąć podając jeszcze „na przykładzie Nazwa placówki). (Specjalnie „osób” bo można tu uwzględnić specyficzną pozycję np. wolontariuszy czy praktykantów)

Dlaczego tak? Ano poszerzy nam to horyzont, bo będziemy mogli na podstawie literatury wskazać na różne grupy pracowników i różne poziomy zagrożenia, dokonać (we wstępie) oceny ryzyka i skupić się na grupie szczególnie zagrożonej (prac. Soc.).

No to teraz rozdziały: (myślę, że powiązanie wypalenia z właściwościami osobowościowymi byłoby troszeczkę odpłynięciem od tematu. Bardziej dla psychologii niż dla zarządzania)

1. Wstęp (dlaczego mnie to interesuje, dlaczego to jest ważne, co zrobię by rozeznac ten temat, co nam to rozeznanie da itd.)
2. Wypalenie zawodowe, ryzyko związane z wykonywaniem wybranych profesji. (ogółem)
3. Źródła i czynniki stresogenne charakterystyczne dla systemu pracy socjalnej skutkujące występowaniem symptomów wypalenia zawodowego. Można tu zrobić krótkie badanie ankietowe i przedstawić wynik.
4. Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu. (tutaj dwie role: jedna odnosząca się do umiejętności pracowników w radzeniu sobie ze stresem, druga – rola kierownictwa – odwołanie do superwizji – Art. 121a ustawy o pomocy społecznej wraz z przepisami wykonawczymi).
5. Sposoby zarządzania zespołem, w którym występują osoby doświadczające wypalenia zawodowego. (można podać przykład własnej instytucji lub zaproponować, przedstawić swój model).
6. Wnioski, rekomendacje.

Chcę pisać na temat współpracy pomiędzy poszczególnymi grupami pracowników ops.

Szanowna Pani

Musimy się skupić przede wszystkim na kwestiach organizacji pracy i zarządzania. Wiem, że łatwiej jest nam opisywać zjawiska i zależności poprzez kontekst relacji społecznych czy stopnia zaspokojenia potrzeb, ale co wielokrotnie podkreślałem, musimy pamiętać jakiego rodzaju są to studia i jaki dyplom dają. Dlatego proszę tak poprowadzić narrację by otrzymane wyniki dawały podstawy do wyciągania wniosków w sprawie organizacji i zarządzania placówką.

Proponuję więcby problemy badawcze ująć następująco:

Jak organizacja pracy ośrodka wpływa na poziom zadowolenia z pracy pracownika socjalnego i asystenta rodziny?

Czy procedury udzielania pomocy sprzyjają skuteczności rozwiązywania problemów rodziny?

Jakie oczekiwania mają rodziny od pracownika socjalnego i od asystenta rodziny?

Czy organizacja pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny pozwala na poświęcanie rodzinie wystarczającego czasu podczas spotkania?

Czy współpraca z asystentem jest dla rodziny satysfakcjonująca ?

W jaki sposób organizacja pracy wpływa na jakość współpracy pomiędzy asystentem a pracownikiem socjalnym?

Natomiast temat proszę zmodyfikować następująco:

Wpływ organizacji pracy w placówce pomocowej na postrzeganie pracownika socjalnego i asystenta rodziny w pracy z rodziną zagrożoną wykluczeniem społecznym

Jak konstruować pracę dyplomową?

Musimy sprostać podstawowym zasadom w kształtowaniu tego typu prac:

- Rzecz musi dotyczyć, przedstawiać, kompilować się w jakiś sposób z przestrzenią którejś ze sfer organizacji i zarządzania.

- Musimy przedstawiać jakąś refleksję w tej materii, to jest: opisać coś w tej materii np. na przykładzie funkcjonującego podmiotu, pokazać jak on obecnie funkcjonuje (cały czas kontekst organizacji i zarządzania) np. w układzie funkcjonalnym, strukturalnym, na to nakładamy cele jakie ma realizować (tu odwołujemy się do; obowiązujących standardów i trendów), sposoby realizacji celów (metody, techniki, i np. zasoby ludzkie), no i na końcu efektywność w tych przestrzeniach.

- Na koniec poddajemy to wszystko ocenie, znów odwołując się przede wszystkim do np. stopnia zaspokojenia potrzeb, zgodności, standardów, zaleceń itd. czyli generalnie oceniamy efektywność. Z praktyki wiemy, że zawsze można coś zmienić czy poprawić w zakresie organizacji pracy czy zarządzania zasobami, i to właśnie jest cel naszej pracy.

To co przedstawiłem jest jedną z wielu możliwości, ale nie unikniemy takiego właśnie klimatu, treści i sposobów tworzenia tego typu prac dyplomowych.

Jeszcze kilka zasad:

- poruszamy się wyłącznie w obszarze materii organizacji i zarządzania, dlatego nie ma konieczności cytowania aktów prawnych, regulaminów itd, chyba że będziemy je analizować w kontekście; na ile stymulują efektywność instytucji albo ją hamują itp,

- praca musi coś wnosić. Ktoś kto ją czyta musi odnieść wrażenie, że mamy pojęcie o zarządzaniu i organizacji pracy w pomocy społecznej.

- nie przepisujemy aktów prawnych.

Patrzmy na te sprawy refleksyjnie.

Nie piszemy monografii, dlatego w największym skrócie odwołujemy się do opisów historycznych i to tylko pod warunkiem że opis ten można wykorzystać jako element frazy w opisie porównawczym, z którego wywiedziemy wnioski np. w zakresie potrzeby reorganizacji

...

Pani Anno. Najlepiej spokojnie pomyśleć, zastanowić się i zadać sobie pytanie opisujące problem badawczy; tzn. co i dlaczego chcę opisać, np. Czy struktura organizacyjna ops (kanały informacyjne, zasoby, przepisy wewnętrzne itd) sprzyja realizacji wszystkich zadań pomocy społecznej? Może kontekst wdrożenia programu ministerialnego "Za życiem".